

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 30.7.2007
COM(2007) 454 окончателен

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА

**до бюджетния орган относно гаранциите, които се покриват от общия бюджет
Състояние към 31 декември 2006 г.**

{SEC(2007)1050}

СЪДЪРЖАНИЕ

1.	Увод и видове покрити операции.....	4
2.	Нови правни основания.....	4
3.	Събития след последния доклад от 30 юни 2006 г.	5
4.	Сведения за рискове, покрити от бюджета.....	5
4.1.	Определение на риска.....	5
4.2.	Рискове, свързани с държавите-членки.....	7
4.3.	Рискове, свързани с трети държави.....	9
4.4.	Общ риск, покрит от бюджета.....	10
4.5.	Развитие на риска.....	10
5.	Неизплатени задължения, активиране на бюджетните гаранции и просрочия .	11
5.1.	Плащания от наличности.....	11
5.2.	Плащания от бюджета.....	11
5.3.	Активиране на Гаранционния фонд.....	11
6.	Гаранционен фонд за външни дейности.....	12
6.1.	Възстановявания.....	12
6.2.	Активи в края на финансовата година.....	12
6.3.	Целева сума.....	12
7.	Оценка на рисковете: икономическо и финансово състояние на третите държави, бенефициери на основните операции по отпускане на кредити на ЕС12	
7.1.	Увод.....	12
7.2.	Египет.....	12
7.3.	Турция.....	13
7.4.	Бразилия.....	13
7.5.	Мароко.....	14
7.6.	Тунис.....	14
7.7.	Южна Африка.....	14
7.8.	Ливан.....	15
7.9.	Йордания.....	15
7.10.	Сърбия и Черна гора.....	15

7.11. Україна 16

1. Увод¹ и видове покрити операции

Рисковете, покрити от бюджета на Европейския съюз („бюджета“) произтичат от редица операции по отпускане на кредити и осигуряване на гаранции, които могат да се разделят на две категории: кредити, отпуснати от Европейската общност с макроикономически цели, т.е. кредити за макро-финансова помощ („МФП“) на трети държави, и кредити с микроикономически цели (кредити от Евратом и отпускане на външни заеми² от Европейската инвестиционна банка („ЕИБ“)). От 1994 г. насам, тези операции са покрити от Гаранционния фонд за външни дейности („Фондът“)³, който бе създаден между другото и да ограничи въздействието върху бюджета, породено от искания за гаранции от бюджета за операции по отпускане на заеми в трети държави. Ако във Фонда няма достатъчно средства, се прибегва до бюджета.

Регламентът на Съвета за създаване на Фонда („Регламент за Фонда“⁴), приет през 1994 г., бе изменен за първи път през 1999 г. Вследствие на второ изменение на Регламента на Съвета, прието от Съвета през 2004 г., покритието на Фонда престава да се простира върху дадена трета държава, когато тя стане членка на ЕС. Бюджетът покрива директно кредитите и гарантираните заеми, отпуснати на държавите-членки.

2. Нови правни основания

По смисъла на новата Финансова рамка, Европейският парламент, Съветът и Комисията приеха на 17 май 2006 г. междуинституционално споразумение относно бюджетната дисциплина и стабилното финансово управление⁵, което влезе в сила на 1 януари 2007 г. В съответствие с това споразумение, обезпечаването на Гаранционния фонд ще се извършва чрез бюджетен ред по Раздел 4 (ЕС като глобален партньор), а не, както е понастоящем, чрез специален резерв.

В съответствие с междуинституционалното споразумение, Регламентът за Фонда трябва да бъде изменен, с цел да се отрази отменянето на резерва. Вследствие на това, на 30 януари 2007 г.⁶ бе приет нов Регламент на Съвета, който освен това снабди Фонда с нов механизъм за набиране на ресурси, който използва много по-ефикасно бюджетните средства. Освен това, прозрачността и планирането на бюджетните

¹ Документи COM(2007)66 и SEC(2007)241 съставляват предходния доклад относно гаранциите, покрити от бюджета към 30 юни 2006 г.

² Подробностите относно мандатите на ЕИБ са дадени в Таблица А1 на приложението.

³ За последния доклад относно Фонда, виж документ COM(2006)695 „Подробен доклад относно функционирането на Гаранционния фонд“ и приложения работен документ на службите на Комисията (SEC(2006)1460).

⁴ Регламент (ЕО, Евратом) № 2728/94 на Съвета относно създаване на Гаранционен фонд за външни дейности, ОВ L 293, 12.11.1994 г., стр. 1, изменен с Регламент (ЕО, Евратом) на Съвета № 1149/1999, ОВ L 139, 2.6.1999 г., стр. 1, Регламент (ЕО, Евратом) № 2273/2004 на Съвета, ОВ L 396, 31.12.2004 г., стр. 28, и Регламент (ЕО, Евратом) № 89/2007 на Съвета, ОВ L 22, 31.1.2007 г., стр. 1.

⁵ ОВ С 139, 14.6.2006 г., стр. 1.

⁶ Регламент (ЕО, Евратом) № 89/2007 на Съвета (ОВ L 22, 31.1.2007 г., стр. 1).

операции бяха подобрени⁷. Вследствие на това, съдържанието на този доклад бе съответно адаптирано.

На 19 декември 2006 г. Съветът реши⁸ да отпусне повторно на ЕИБ гаранция на Общността срещу загуби по заеми и кредитни гаранции за проекти извън Общността. Тази гаранция на Общността се ограничава до 65 % от общия размер на отпуснатите кредити и гаранциите по операциите по финансиране на ЕИБ, с изключение на изплатените суми, плюс всички допълнителни суми, с максимален таван от 27 800 милиона EUR за периода 2007—2013 г. В това решение се казва също, че Комисията и ЕИБ трябва да сключат гаранционно споразумение за установяването на подробни разпоредби и процедури относно гаранцията на Общността, както и споразумение за възстановяване относно установяването на разпоредби и процедури по отношение на задължението на ЕИБ да пристъпи към възстановяването на суми, изплатени от Общността, вследствие на искания за гаранции на Общността.

През 2006 г. не бяха приети нови решения относно кредити МФП или кредити Евратом.

3. СЪБИТИЯ СЛЕД ПОСЛЕДНИЯ ДОКЛАД ОТ 30 юни 2006 г.

През втората половина на 2006 г.⁹ не е имало плащания по кредити МФП.

По отношение на кредитите Евратом, през втората половина на 2006 г. не са извършвани плащания. През март 2007 г. бе извършено плащане на първи транш в размер на 39 милиона EUR за подобряване на сигурността на 2-ри блок на атомната електроцентрала Хмелницки и на 4-ти блок на атомната електроцентрала Ровно (X2P4), в съответствие с кредитното споразумение от 2004 г. (еквивалентът в еуро на 83 000 000 USD).

4. СВЕДЕНИЯ ЗА РИСКОВЕ, ПОКРИТИ ОТ БЮДЖЕТА

4.1. Определение на риска

Рискът за сметка на бюджета произтича от неуредения размер на главницата и лихвите по отношение на гарантираните операции.

Неиздължаванията се покриват от Фонда, когато са свързани с трети държави (67 % от общия гарантиран неуреден размер) и пряко от бюджета, когато става въпрос за държави-членки (заемите на държави-членки или в подкрепа на проекти в

⁷ За повече информация относно предходния механизъм за обезпечаване, виж гореспоменатия доклад (Бележка под линия № 1).

⁸ Решение 2006/1016/ЕО на Съвета от 19 декември 2006 г., ОВ L 414, 30.12.2006 г., стр. 95.

⁹ МФП могат също да бъдат под формата на помощи за трети държави. За повече информация относно МФП, виж годишния доклад на Комисията до Съвета и Европейския парламент относно отпускането на макро-финансова помощ за трети държави за 2006 г.

Първият и вторият транш от плащанията на помощта (по 11 милиона EUR всеки) бяха изплатени на Грузия през август и декември 2006 г., в съответствие с Решението на Съвета от 2006 г.

В съответствие с програмите за МФП от 1997 и 2000 г., последното плащане за Таджикистан (7 милиона EUR) бе извършено през октомври 2006 г.

Албания също получи помощ в размер на 13 милиона EUR, която представлява последната вноска от Решението на Съвета от 2004 г.

държавите-членки възлизат на 33 % от общия неуреден размер). Големият размер на гарантираните кредити, свързани с държави-членки, се дължи на неотдашните вълни на разширяване. Съгласно член 1, параграф 3 от Регламента за Фонда, след като една държава стане членка на Съюза, рискът на кредитите се прехвърля от Фонда към бюджета.

За целите на настоящия доклад се използват два метода за оценката на риска, поет от бюджета:

- Методът на изчисление на общия неуреден размер на главницата за съответните операции към определена дата. Посредством тази методология се установява нивото на риск, поето от бюджета към определена дата.
- Бюджетният подход или наричан още „годишен риск, поет от бюджета“ се основава на изчислението на максималната сума, която Общността би следвало да изплати през дадена финансова година, ако се предположи, че неиздължаванията засягат всички гарантирани заеми¹⁰.

<i>Таблица 1: Общ размер на просрочените суми към 31.12.2006 г. в милиони еуро</i>				
	Просрочена главница	Натрупана лихва	Общо	%
<u>Държави-членки*</u>				
МФП	365	2	367	2%
Евратом	436	6	442	3%
ЕИБ	4,482	42	4,524	28%
<u>Междинна сума: държави-членки</u>	5,283	50	5,333	33%
<u>Трети държави</u>				
МФП	604	6	610	4%
Евратом	-	-	-	
ЕИБ	10,311	103	10,415	64%
<u>Междинна сума: трети държави</u>	10,915	110	11,025	67%

¹⁰ При това изчисление се допуска, че при неиздължените кредити се вземат под внимание само дължимите плащания, а не пълният размер на неуреденото задължение (виж също раздел 1 от приложението).

Общо	16,198	159	16,358	100%
* Включително България и Румъния, присъединили се към ЕС на 1.1.2007 г.				

Таблицы А1, А2, А3 и А4 от Работния документ на службите на Комисията¹¹, приложен към настоящия доклад („Приложението“), предоставя допълнителна информация относно общия неуреден размер на задължението, особено по отношение на таваните, отпуснатите суми или равнището на гаранциите.

4.2. Рискове, свързани с държавите-членки

Настоящите рискове при държавите-членки са резултат от кредити, отпуснати преди присъединяването.

През 2007 г., бюджетът ще поеме риск, свързан с държавите-членки, в размер на 812 милиона EUR, включително България и Румъния, присъединили се към Съюза на 1 януари 2007 г. В Таблица 2 се вижда, че тези две държави се намират на първа и втора позиция по отношение на размера на своите неуредени задължения.

Таблица 2: Класация на държавите-членки, съобразно максималната степен на излагане на риск, поет от бюджета през 2007 г. (милиони еуро)

Позиция	Държава	2007	%
1	Румъния*	263.4	32.4%
2	България*	155.7	19.2%
3	Чешка Република	102.2	12.6%
4	Полша	98.4	12.1%
5	Словакия	72.8	9.0%
6	Словения	39.2	4.8%
7	Унгария	35.6	4.4%
8	Кипър	15.7	1.9%
9	Литва	14.8	1.8%
10	Латвия	8.5	1.0%

¹¹ SEC(2007).

11	Естония	4.7	0.6%
12	Малта	1.0	0.1%
	Общо	812.1	100%
* Държави-членки от 1.1.2007 г.			

4.3. Рискове, свързани с трети държави

През 2007 г., Фондът ще поеме максимален риск, свързан с трети държави, в размер на 1203 милиона EUR. Първите десет държави, класирани по общ размер на неуредените задължения, са изброени по-долу. Те представляват 78 % от риска, поет от Фонда през 2007 г. Икономическата ситуация в тези страни е анализирана и коментирана в раздел 7 по-долу.

<i>Таблица 3: Класация на първите десет трети държави, съобразно максималната степен на излагане на риск, поет от бюджета през 2007 г. (милиони еуро)</i>			
Позиция	Държава	2007	% от общия максимален риск
1	Египет	152.9	12.7%
2	Турция	151.0	12.6%
3	Бразилия	130.3	10.8%
4	Мароко	117.4	9.8%
5	Тунис	112.2	9.3%
6	Южна Африка	93.6	7.8%
7	Ливан	56.4	4.7%
8	Йордания	44.8	3.7%
9	Сърбия и Черна гора ¹²	43.5	3.6%
10	Украйна	36.8	3.1%
Общо за 10-те държави		939.0	78.0%

Фондът покрива гарантираните кредити на 38 държави и 2 регионални единици с падеж в края на 2035 г. Подробна информация по държава е представена в Таблица А2 от приложението.

¹² Понастоящем: Република Сърбия и Република Черна Гора.

4.4. Общ риск, покрит от бюджета

Като цяло бюджетът ще покрие през 2007 г. обща сума от 2015 милиона EUR, която представлява дължимите през годината суми, от които 40 % дължими от държавите-членки (виж Таблица А2 от приложението).

4.5. Развитие на риска

Рискът, свързан с държавите-членки би следвало да намалее за в бъдеще, тъй като кредитите ще бъдат постепенно изплатени, а държавите-членки няма да сключват нови гарантирани заеми от вид Евратом, МФП или ЕИБ (виж графа А1 на раздел 1.3 от приложението).

Кредити за МФП за трети държави са предмет на индивидуално решение на Съвета. Понастоящем не са налице нови предложения на Комисията за отпускане на заеми. При все това обаче, през 2007 г. Комисията би могла да предложи да се отпусне на Ливан заем в размер на 30 милиона EUR в рамките на макрофинансова помощ, както и субсидия в размер на 30 милиона EUR.

Заемите Евратом, отпуснати на държави-членки или на определени отговарящи на условията държави извън ЕС (Руската федерация, Република Армения, Украйна) са с таван от 4 милиарда EUR, от които 85 % вече са изразходвани. Оставащата сума възлиза приблизително на 600 милиона EUR.

В рамките на мандатите на ЕИБ за периода 2000—2007 остава да бъде отпусната сума в размер на 9830 милиона EUR. Освен това в края на 2006 г. ЕИБ не е подписвала никакво кредитно споразумение по силата на решението на Съвета относно специално отпускане на заеми за определени видове проекти в Русия, Беларус, Молдова и Украйна¹³. Това решение е с таван от 500 милиона EUR, гаранционен процент от 100 % и изтича на 31 юли 2007 г.

Елементът с най-значително отражение върху риска за бюджета в бъдеще, е скорошната гаранция на Общността, отпусната на ЕИБ¹⁴ за периода от 1 февруари 2007 г. до 31 декември 2013 г. (с възможност за удължаване с шест месеца). Гаранцията на Общността се ограничава до 65 % от общия размер на изплатените кредити и гаранциите, предоставени по операциите по финансиране на ЕИБ, с изключение на изплатените суми, и плюс всички допълнителни суми, с максимален таван от 27 800 милиона EUR. Максималният таван е разбит на две части: основен таван от 25 800 милиона EUR и допълнителен незадължителен таван от 2 000 милиона EUR. Използването на незадължителната сума ще зависи от резултата от средносрочния преглед, предвиден за 2010 г. Основният таван се разделя на следните задължителни регионални тавани:

- Държавите, които са в предприсъединителен процес: 8 700 милиона EUR;
- Съседни и партньорски държави: 12 400 милиона EUR;
- Азия и Латинска Америка: 3 800 милиона EUR;

¹³ Решение 2005/48/ЕО на Съвета от 22 декември 2004 г., ОВ L 21, 25.1.2005 г., стр. 11.

¹⁴ Виж също и раздел 2 на настоящия доклад.

– Република Южна Африка: 900 милиона EUR.

Графа А2 на раздел 1.3 от приложението представя някои сценарии по отпускането на заеми в рамките на действащите мандати, както и на новия мандат и тяхното отражение върху обезпечаването с ресурси на Фонда.

5. НЕИЗПЛАТЕНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ, АКТИВИРАНЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ ГАРАНЦИИ И ПРОСРОЧИЯ

5.1. Плащания от наличности

Комисията тегли от собствените си парични ресурси, за да избегне закъснения и свързаните с тях разходи при обслужване на заемите си, когато длъжник е закъснял с плащане към Комисията¹⁵.

5.2. Плащания от бюджета

По смисъла на статия 01 04 01 от бюджета, „Гаранции на Европейската общност за операции по отпускане на заеми“, не е поискано никакво отпускане на заеми, тъй като през втората половина на 2006 г. не е имало отбелязано неизплатено задължение.

5.3. Активиране на Гаранционния фонд

В случай на закъсняло плащане от бенефициера (трета държава) на кредит, отпуснат или гарантиран от Общността, Гаранционният фонд бива призован да покрие просрочието в срок от три месеца от датата, на която плащането е било дължимо¹⁶.

През втората половина на 2006 г. не е било прибягвано до Фонда.

Общият размер на просрочените задължения към 31 декември 2006 г., т.е. санкциониращите лихви, дължими от Република Аржентина, възлиза на 1 718 493,12 USD. От тях, 1 448 433,44 USD (еквивалент в еуро: 1 099 797,60) все още трябва да бъдат възстановени от Фонда. Поради факта, че Фондът не е бил потърсен за оставащата разлика, тази сума трябва да бъде изплатена от ЕИБ. Комисията и ЕИБ неколккратно напомниха на аржентинските власти, че трябва напълно да изчистят тези просрочия, преди да бъдат подновени операциите по отпускане на заеми от страна на ЕИБ в тази държава. Обсъжданията по темата ще продължат в рамките на новата среща за макроикономически диалог между ЕС и Аржентина.

¹⁵ Виж член 12 от Регламент (ЕО, Евратом) № 1150/2000 на Съвета от 22 май 2000 г., както е изменен, за прилагане на Решение 94/728/ЕО, Евратом относно системата за собствени ресурси на Общностите.

¹⁶ За допълнителна информация виж раздел 1.4.3 от приложението.

6. ГАРАНЦИОНЕН ФОНД ЗА ВЪНШНИ ДЕЙНОСТИ¹⁷

6.1. Възстановявания

През втората половина на 2006 г. нямаше възстановяване.

6.2. Активи в края на финансовата година

Към 31 декември 2006 г. нетните активи на Фонда възлизаха на 1 378 954 442,51 EUR.

Към 31 декември 2006 г., размерът на неуредените задължения по операциите по отпускане на кредити и гарантиране на заеми, плюс натрупаните лихви за България и Румъния, възлизаха на 2 899 334 719,06 EUR. Тъй като тези държави станаха членки на Европейския съюз на 1 януари 2007 г., на 14 февруари 2007 г. сума от 260 940 124,72 EUR бе върната обратно в бюджета.

6.3. Целева сума

Фондът трябва да достигне подходящо равнище (целева сума), определено на 9 % от общия неуреден размер на главницата, произтичащи от всяка една операция, плюс натрупаната лихва. По смисъла на Регламента за Фонда, съотношението между средствата на Фонда (1 118 014 317,79 EUR) и неуредения размер на главницата (11 025 065 532,58 EUR) бе 10,1 %. Поради факта, че това съотношение е по-високо от целевата сума, следва да бъде извършено плащане от Фонда към бюджета, в съответствие с член 3, параграф 3 от Регламента за Фонда.

Съгласно новите правила за ресурсно обезпечаване, през 2007 г. този излишък от 125 750 000,00 EUR ще бъде включен в предварителния проектобюджет за 2008 г.

7. ОЦЕНКА НА РИСКОВЕТЕ: ИКОНОМИЧЕСКО И ФИНАНСОВО СЪСТОЯНИЕ НА ТРЕТИТЕ ДЪРЖАВИ, БЕНЕФИЦИЕРИ НА ОСНОВНИТЕ ОПЕРАЦИИ ПО ОТПУСКАНЕ НА КРЕДИТИ НА ЕС

7.1. Увод

Предходните раздели от настоящия доклад предоставят информация относно количествените аспекти на риска, поет от бюджета. Качеството на рисковете, обаче, които зависят от вида операция и от положението на длъжниците (виж раздел 4.3) също трябва да бъдат оценени. Таблиците с оценката на риска по държава са представени отделно в Работен документ на службите на Комисията. Обобщение на анализа за десетте държави с най-висок годишен риск за бюджета през 2007 г. е представено по-долу. В раздел 2 на приложението е представен анализ на още осем други държави.

7.2. Египет

Икономическия ръст на Египет достигна от 4,6 % през 2005 г. до 6,8 % през 2006 г. в резултат на инвестиционната политика (и особено ПЧИ) и засиления износ на стоки и

¹⁷ Годишен доклад на Комисията относно Гаранционния фонд и неговото управление през 2006 г.: COM(2007)362 и SEC(2007)869.

услуги. Инфлацията бе сведена до едноцифрено число, но продължават да са налице инфлационни тенденции. Ръстът на безработицата продължава да е висок и надвишава 10 % от трудоспособното население. Въпреки подобряването на икономическата ситуация и продажбата на държавни и смесени предприятия, общият публичен дефицит спадна слабо (7,9 % през 2006 г., в сравнение с 9,6 % за 2005 г.). Реформите във финансовия сектор напредват. Банковата система продължава да е доминирана в широка степен от държавата, независимо от скорошната приватизация на една голяма банка. Реформата във финансовия сектор ще отнеме 2 или 3 години преди да бъде завършена. Стабилна финансова политика, комбинирана с подходяща парична политика биха имали положително въздействие за създаването на работни места.

7.3. Турция

За **Турция**, ръстът на годишният БВП възлизаше на 6,1 % през 2006 г., в сравнение с 7,4 % през 2005 г. Вътрешното търсене нарастна по-бързо от общата произведена продукция, което доведе до повишаване на дефицита по текущата сметка през 2006 г. до 7,9 % от БВП, в сравнение с 6,3 % през 2005 г. През втората половина на годината, частното потребление се понижи в резултат от провежданата рестриктивна парична политика, след колебанията през периода май-юни 2006 г. Понижаването на растежа се очаква да продължи през 2007 г. и произтичащото от него стабилизиране на дефицита по текущата сметка прави плавното приземяване на икономиката твърде вероятно. Въпреки подобряването на баланса по текущата сметка, при нея продължава да има някои слаби места и определени вътрешни фактори или външен шок биха могли да предизвикат промяна в потоците. Сравнително високото ниво на външна задлъжнялост (близо 50 % от БВП) може да породи проблеми в случай на значително обезценяване на националната парична единица. Сред факторите, които правят икономиката по-устойчива на удари, за разлика от кризисната ситуация отпреди 2001 г., са гъвкав обменен курс и вдъхваща доверие и независима Централна банка. Официалният резерв на Централната банка възлиза на приблизително 45 милиарда EUR през 2006 г., т.е. количеството, което се равнява на повече от 5 месеца внос.

7.4. Бразилия

След понижаване през 2005 г., ръстът на **Бразилия** през 2006 г. се съвзе и достигна близо 2,9 % благодарение на засилено потребление на домакинствата и възобновяването на частните инвестиции. Дефлацията продължи и през 2006 г. и достигна най-ниското си ниво от приемането на режима, насочен към овладяване на инфлацията през 1998 г. И докато ръстът на износа се понижи чувствително през 2006 г. в резултат от предходното поскъпване на националната парична единица, подобряването на търговските условия позволи на страната да отбележи през 2006 г. значителен излишък по текущата сметка (оценен приблизително 0,6 % от БВП). Външната уязвимост на Бразилия намаля вследствие значителното понижение на съотношението на външна задлъжнялост, настъпило след предсрочното изплащане на целия дълг на страната към МВФ в края на 2005 г. и към Парижкия клуб през 2006 г. Бразилия изплати и всичките си брейди облигации. Съотношението външен дълг/БВП намаля от 36,4 % през 2004 г. до 18,9 % в края на 2006 г. Усилията за понижаване на публичната външна задлъжнялост се отплащат: държавният кредитен рейтинг на Бразилия беше повишен от водещите рейтингови агенции. Въпреки прогреса в последно време в управлението на публичния дълг обаче, все още съществува значителна уязвимост. Публичният дълг остава над 50 % и е в силна зависимост от

колебанията на лихвените проценти, тъй като е със сравнително кратък среден матуритет.

7.5. Мароко

Икономиката на **Мароко** отбеляза през 2006 г. истински ръст на БВП от 8,1 %. Тази ситуация е в резултат главно на изключителната селскостопанска реколта и по-общо — на динамизма на различните икономически сектори. Инфлацията остава ниска с годишен размер от 3,3 %. Публичният дефицит спадна до 2,1 % от БВП (в сравнение с 5,3 % през 2005 г.). Публичният дълг възлизаше на 57 % от БВП. Безработицата продължава да е на ниво от 9,7 %, докато бедността (15 % от населението живее с по-малко от 2 USD на ден) и високото ниво на неграмотност сред възрастните (47,7 %) остават ключово предизвикателство за мароканските власти.

7.6. Тунис

Ръстът на БВП в **Тунис** достигна 5,8 % през 2006 г., в сравнение с 4 % за предходната година (очакван ръст от 6 % за 2007 г.). Инфлацията се повиши от 2 % до годишна стойност от 4,7 % за първите десет месеца на 2006 г., главно в резултат на повишаването на международните цени на петрола. С оглед обръщането на тази тенденция, Централната банка бе принудена да повиши през 2006 г. основния си лихвен процент (първо подобно преизчисляване в рамките на три години). Дефицитът по текущата сметка достигна 2,6 % от БВП, а дългът на страната възлизаше на 54,8 % от БВП. Безработицата продължава да е висока със средна стойност от 13,4 % от трудоспособното население.

7.7. Южна Африка

Годишният ръст на БВП на **Южна Африка** възлизаше през 2006 г. на 5,0 % (в реално изражение), след ръст от 5,1 % през 2005 г. Очаква се ръстът да достигне през 2007 г. приблизително ниво от 5 %. През 2006 г. Централната банка увеличи размера на рефинансиране от 7,0 % на 9,0 % с оглед поддържане на инфлацията в рамките на 3—6 %. Дефицитът по текущата сметка нарасна от 3,8 % през 2005 г. на 5,6 % от БВП през 2006 г. Очаква се през 2007 г. той да се задържи на ниво от 5,0 %. Преките чуждестранни инвестиции и други притоци на капитал (портфейлни инвестиции) успяват съвсем достатъчно да компенсират дефицита по текущата сметка. Това води до увеличаване на нетните резерви в злато и чуждестранна валута, което представлява от 3 до 4 месеца от общия внос. Външният дълг, породен от официалните кредитори, падна до 2,0 % от БВП през 2006 г. — най-ниското ниво в държавите на юг от Сахара (средно ниво от 16 %) и се очаква да спадне до 1,9 % през 2007 г. Бюджетният дефицит се задържа на ниво от 0,4 % от БВП през последните две години и се очаква да се превърне в лек излишък (0,3 %) през 2007 г. Южна Африка е страна със среден приход, нововъзникваща пазарна икономика, в която секторът на услугите представлява близо две трети, а по-голяма част от износа се основава на минната промишленост. Основните рискове се коренят в несигурността на притока на капитал (портфейлни инвестиции), ценовия шок, отразяващ се на износните стоки, и вътрешния натиск, породен от високата безработица, високата степен на неравноправие, широкото разпространение на ХИВ/СПИН и високата престъпност.

7.8. Ливан

Военният конфликт причини сериозно сътресение на икономиката на **Ливан**. През 2006 г. националният БВП спадна с 5 % (в реално изражение), публичният дълг нарасна почти двойно спрямо 2005 г. и достигна 14 % от БВП, а БВП и вътрешният дълг нарастнаха до рекордната стойност от 190 % от БВП. Към настоящия момент няма налични статистически данни за безработицата. Инфлацията остава умерена с годишен размер от 5 %. Ливан остава една от най-задлъжнелите страни в света. Нивото на задлъжнялост е твърде голямо, в резултат от належащата нужда от възстановителни работи след войната от 2006 г. и политическата нестабилност, породена от липсата на консенсус по въпроса за необходимите реформи.

7.9. Йордания

Икономиката на **Йордания** продължи да нараства осезаемо през 2006 г.; реалният ръст на БВП се оценява на 6 % (за 2005 г. — 7,2 %). Високото ниво на парични преводи и засилената работа в сектора на услугите, дадоха тласък на частното потребление. Нивото на безработица се понижи от 14,8 % през 2005 г. до 13,9 % през 2006 г. Инфлация се покачи през 2006 г. до 6,3 % (през 2005 г. — 3,8 %), вследствие на намаляването на субсидиите, от които се ползва петрола. Властите ускориха фискалното преустройство през 2005 г. и 2006 г. посредством стратегия, съсредоточена върху премахването на субсидиите за горивата и поддържането на ограничено ниво на разходи. Тези усилия понижиха бюджетния дефицит (с изключение на помощите) до 7,5 % от БВП в сравнение с 10 % през 2005 г. Външният дефицит по текущата сметка (включително помощите) за 2006 г. намалено слабо от 17,8 % през 2005 г. до 16 % от БВП (докато през 2003 г. се наблюдаваше излишък от 11,6 %). Ръстът на стоковия износ остана висок. Търговският дефицит се понижи от 47 % от БВП през 2005 г. до 37,1 % през 2006 г. При все това обаче, дефицитът по текущата сметка продължава да се финансира от изключително висок приток на капитал, включително преки чуждестранни инвестиции, преводи и портфейлни инвестиции.

7.10. Сърбия и Черна гора

В Сърбия годишният ръст на БВП възлизаше на 6,3 % (в реално изражение) през 2005 г. Ръстът продължи да бъде 6,3% през първото тримесечие на 2006 г. Дефицитът по текущата сметка достигна 9,8 % от БВП през 2005 г. и се увеличи още в течение на 2006 г. Притокът от брутни преки чуждестранни инвестиции достигна 6,1% от БВП през 2005 г. и външният дълг на страната възлизаше на 66% от БВП в края на юли 2006 г. Публичният дълг намалено след отписване на дълг от 600 милиона EUR от Парижкия клуб, което беше свързано с успешното завършване на последната програма на МВФ през февруари 2006 г.

В **Черна гора** годишният ръст на БВП възлизаше на 4,1 % (в реално изражение) през 2005 г. Ръстът се повиши 6,5 % през първото шестмесечие на 2006 г. Дефицитът по текущата сметка достигна 12,2 % от БВП през 2005 г. и се увеличи още в течение на 2006 г. Притокът от брутни преки чуждестранни инвестиции достигна 22,8 % от БВП през 2005 г. и външният дълг на страната възлизаше на 42,6 % от БВП в края на 2005 г.

През юли 2006 г., вследствие декларацията за независимостта на Черна гора, Република Сърбия и Република Черна гора сключиха вътрешно споразумение за поделение на финансовите права и задължения след като Сърбия наследи бившия държавен съюз.

7.11. Украйна

Реалният ръст на БВП на Украйна бе приблизително 7 % (2,6 % през 2005 г.). Текущата сметка стана отрицателна и достигна до 1,5 % от БВП срещу 3 % за предходната година, в резултат на високото вносно търсене и по-високите вносни цени на енергията, както и на колебанията на пазара на стомана (основният износен сектор на Украйна, който представлява 40 % от общия износ). Публичният външен дълг на Украйна намалю на 12 % от БВП (15,3 % през 2005 г.), докато по-добрият достъп на частния сектор до чуждестранните капиталови пазари слабо повиши общия външен дълг на около 50 % от БВП. Инфлацията се повиши през декември 2006 г. до 11,6 % за година, отчасти вследствие на по-високите цени на вноската енергия. Основният риск продължава да се състои в нестабилната политическа ситуация и произтичащата от това липса на консенсус при вземането на решения. Въпреки това, през август агенция *Standard & Poor's* потвърди държавната дългосрочна кредитна оценка на Украйна като ВВ-, поддържана в частност от ниското ниво на задлъжнялост.